

Upravljanje klimatskim rizicima u finansijskom sektoru – očekivanja i izazovi

Mada na domaćem tržištu trenutno nema obavezujućih propisa koji usmeravaju integrisanje klimatskih rizika u poslovne modele finansijskih institucija, njihova uloga je ključna u sistemskom usmeravanju održivog razvoja

ESG FAKTORI, NA ČELU SA KLIMATSKIM rizicima, postaju sve relevantniji za finansijski sektor kroz prelivanje uticaja tranzicionih i fizičkih rizika na

tradicionalne kategorije finansijskog rizika. Zelena tranzicija je istovremeno značajan nosilac rizika i poslovnih prilika za finansijske institucije, a šteta prouzrokovana fizičkim rizicima dobija sve veći značaj usled povećanja verovatnoće ekstremnih vremenskih događaja. Za razliku od ekonomskih i finansijskih gubitaka koji se vezuju za redovne poslovne cikluse, efekti klimatskih promena imaju nepovratan uticaj, zbog čega se mogu smatrati nosiocima sistemskog rizika.

SHODNO TOME, KLIMATSKI RIZICI ZAUZIMAJU ZNAČAJNO mesto u okviru strateških prioriteta ECB za period 2022-2024. U skladu sa svojim nadzornim nadležnostima, ECB je u novembru 2020. godine definisala smernice za uključivanje klimatskih rizika u poslovnu strategiju, sistem internog upravljanja i integralni okvir za upravljanje i obelodanjivanje informacija o klimatskim rizicima. Od institucija se pre svega očekuje primena metoda procene uticaja ovih rizika u kratkom, srednjem i dugom roku radi definisanja plana tranzicije. Rezultati tako sprovedenih procena usmeravaju i proces uključivanja klimatskih rizika u okvir za sklonost ka preuzimanju rizika kroz prilagodavanje sektorskih i geografskih limita i definisanje ključnih indikatora rizika. Smernice su fokusirane i na razvoj kvalitativnih i kvantitativnih mera za uključivanje klimatskih rizika u proces kreditne analize i praćenja portfolija, kao i proces upravljanja operativnim, tržišnim i rizikom likvidnosti.

 Autor: MARINA JOVANOVIĆ, Senior Associate, odeljenje za savetodavne usluge KPMG Beograd

ECB JE POČETKOM 2022. GODINE ZAPOČELA sprovođenje klimatskih stres-testova kako bi procenila spremnost banaka za upravljanje klimatskim rizicima i samostalnu pripremu ovakvih vežbi. Stres-test je ukazao na napredak banaka od 2021. godine, ali i na značajno potcenjivanje rizika, uz identifikovane propuste u procenama izloženosti u skoro svakoj banci (96%). Većina banaka jeste usvojila osnovne preporuke, ali više od polovine istih nisu uspele u efektivnoj implementaciji, zbog čega se ističe potreba za razvojem sofisticiranijih pristupa. Najznačajniji izazovi za supervizore i same banke odnose se pre svega na ograničenu raspoloživost podataka koja smanjuje tačnost projekcija tranzicije, naročito u domenu emisija gasova sa efektom staklene bašte od strane klijenata banaka. Među najznačajnijim koracima na putu efektivnog usklađivanja sa principima upravljanja klimatskim rizicima je anga-

žman na prikupljanju relevantnih podataka, kao i razvoj mehanizama za upravljanje tranzicionim planovima klijenata.

Kako naglašava u svom *Tematskom pregledu za 2022. godinu*, ECB očekuje potpuno usklađivanje sa definisanim očekivanjima do kraja 2024. godine. U 2022. godini, ECB je objavila i prime-re dobre prakse radi približavanja očekivanja supervizora u svim fazama implementacije smernica. Aktuelni koraci u razvoju regulatornog okvira preduzeti su kroz nacrt smernica za upravljanje ESG rizicima, koje obuhvataju minimalne standarde i metodologiju za merenje, upravljanje i nadzor ovih rizika.

NARODNA BANKA SRBIJE JE U 2022. godini započela sa razvojem analitičkog okvira za analizu efekata klimatskih rizika na finansijsku stabilnost ističući značaj pre svega prepoznavanja što šireg opsega fizičkih i tranzicionih rizika. Mada na domaćem tržištu trenutno nema obavezujućih propisa koji usmeravaju integrisanje klimatskih rizika u poslovne modele finansijskih institucija, njihova uloga je ključna u sistemskom usmeravanju održivog razvoja. Uz etičko pitanje potrebe za aktivnim učestvovanjem finansijskog sektora u tranziciji ka ekološki i društveno ispravnijoj budućnosti, zahtevi koje nameće globalna privreda i njeni tokovi, menjanje zahteva proizvođača, kao i očekivanja regulatora u Evropskoj uniji kao našem najznačajnijem trgovinskom partneru, nedvosmisleno vrlo direktno utiču na klijente finansijskog sektora. U takvom okruženju, klimatski rizik postaje vrlo opipljiv finansijski rizik čija materijalnost ne bi trebalo da se dovodi u pitanje, kao ni aktivno upravljanje istim, bez obzira na to da li postoji lokalni regulatorni pritisak.